

slabšala, je rekla, da brez njega ne more živeti. Pognala si je kroglo v sence in je umrla na rani.

Razgled po šolskem svetu.

— **Učiteljsko društvo v Jabloncu na Češkem** poziva vse deželne poslance, naj izmed pravih pogajanj izločijo in rešijo vprašanje regulacije učiteljskih plač in v slučaju, da se to ne bi doseglo, poziva deželno učiteljsko organizacijo, da le-ta izvrši predpriprave za demonstrativni učiteljski štrajk!

— **Na vseučilišču v Levovu** so bile krvave demonstracije. Poljski dijaki so bojkotirali 6 židovskih študentov. Ti so se uprli, in prišlo je do spopadov. 5 dijakov je ranjenih težko, 10 lahko.

— **Šolski uspehi Poljakov.** Kakor zatrjujejo poljski galicijski listi, bo poljska gimnazija v Biali letos meseca septembra podržavljena. Poljska gimnazija v Biali je velikega pomena za šlezjske Poljake, zakaj Biala leži na sami galicijsko-šlezjski meji in s podržavljenjo poljsko gimnazijo bodo edino šlezjski Poljaki mnogo pridobili. Vso akcijo za podržavljenje vodi energično in uspešno Poljsko kolo na Dunaju, ki je pridobilo zgoraj imenovani gimnaziji že od 1. prosinca t. l. sem tako državno podporo, da se bodo z njo lahko krili vsi stroški celih osem mesecev. Kakor je videti, se poljska delegacija na Dunaju kaj vestno trudi za svoje rojake v Šleziji. Češka delegacija pač ne kaže take skrbi in delavnosti za češko šolstvo v Šleziji kakor vse hvale vredna poljska delegacija. Zato pa tudi češko šolstvo v Šleziji kar z mesta ne more.

— **Jubilej ruskega učenjaka.** Ruski učenjak, vseučiliški profesor Vladimir Ivanovič Lamansky, je praznoval 21. svečeno 60letnico svojega delovanja. Vzgojil je celo šolo slavistov, ki poslujejo na raznih ruskih vseučiliščih in akademijah. Lamansky je živel svoj čas v Pragi in na Moravskem. Zdaj mu je 80 let.

— **Visoka slovaška šola v Ameriki.** Ameriški Slovaki so pričeli akcijo, da bi se ustanovila v Novem Jorku visoka slovaška šola.

— **Ruski učenjak umrl.** V Petrogradu je preminul profesor eksperimentalne medicine dr. Vladimir Podvisockij, urednik zdravniškega strok. lista »Ruski Vrač«. V Kijevu je izdal velika zdravniška dela o patologiji in bakteriologiji. Več njegovih del je preloženih na druge jezike.

— **Smrt vseučiliškega profesorja.** Na Dunaju je umrl vseučilišni profesor dr. med. Edvard Schiffl. Bil je eden najznamenitejših dermatologov.

— **Alkohol in šola.** Na kongresu ruskih zdravnikov za otroške bolezni v Peterburgu je bilo na dnevnem redu tudi alkoholno vprašanje. Dr. Sergej Bobrinski iz Moskve je povdarjal, kako nujno potrebno je, da se še v šolskih letih začne dušno in telesno vplivati na otroke, da se obvarujejo pred pijanstvom in ako so mu že zapadli — kar se tudi godi — zopet odvrnejo od njega. Že v ljudski šoli naj se mase uče spoznavati največjega sovražnika človeške sreče — alkohol, ki uniči dušo in telo. Že v šoli se jim ucepi protialkoholno mišljenje; alkohol jim bodi — strup. Združiti se morajo za rešitev mladine pred alkoholizmom zdravniki, pedagogi in duhovščina. V šoli bodi pouk o škodljivosti alkohola obvezen. Šolska mladina se organiziraj v protialkoholnih društvih in zvezah in navačaj na boj proti alkoholu.

— **Okolo 14.000 juristov** študira sedaj na avstrijskih visokih šolah.

— **Mladina in kinematografi.** 1. marca letos je v Hamburgu stopila v veljavo policijska naredba, ki jako omejuje obisk mladine v kinoglediščih. Otroci izpod 6 let sploh ne smejo več v kinematograf. Otrokom od 6. do dovršenega 16. leta je pa vstop dovoljen le k predstavam, ki jih policijska oblast posebe kot take dovoli; te predstave za otroke se morajo najkasneje ob 8. uri zvečer končati. Po tej uri osebe pod 16. letom sploh ne smejo več v kinematograf, ako so pa že prej notri, se morajo odstraniti.

— **Ženski seminar za javno socialno delo.** V Frankobrodu n. M. se je ustanovil zavod, v katerem se bodo izobraževale ženske osebe za razne poklice na socialnem polju v državnem, občinskem in cerkvenem področju. Sprejemale se bodo ženske z dovršeno srednješolsko izobrazbo: pouk bo trajal 2 do 3 leta.

— **Kongres za antialkoholno vzgojo mladine.** V Berlinu se odprl dne 26. t. m. prvi nemški kongres za antialkoholno vzgojo mladine. Kongresu predseduje državni kancelar.

— **Dva milijona rubljev vseučiliščem.** Pred nekaj dnevi je v Libavi (rusko mesto ob Baljalskem morju) umrl inženir Semikolnikov, ki je vse svoje ogromno imetje

— dva milijona rubljev — zapustil ruskim visokim šolam.

— **Mednarodni kongres za telesno vzgojo.** Dne 17. t. m. je bil v slavnostni dvorani Sorbonne v Parizu ob prisotnosti predsednika Poincaréja in naučnega ministra Steega odprt mednarodni kongres za telesno vzgojo.

— **Ljudska izobrazba in sedanja balkanska vojna.** Sedanja balkanska vojna je najboljši dokaz, kako mogočen činitelj je ljudska izobrazba. Saj se imajo zavezniški edinole tej zahvaliti za svoje sijajne zmage nad sicer neprimerno številnejšim in tudi sicer v vsakem drugem oziru močnejšim sovražnikom. Govore naj številke: Zavezniški so imeli vsega skupaj 9.890.000 podanikov, Turčija pa 24.029.000, torej dvakrat toliko. Turška je na leto izdala (l. 1911.) za šole 22.870.000 frankov, zavezniški pa 36.070.000 frankov! Vojnega davka pride na Turškem na vsakega prebivalca po 19.7 frankov na leto, pri zavezniških pa po 9.7 frankov; obratno pa pride na Turškem prosvetnega davka po 0.9 frankov na prebivalca, pri zavezniških pa po 3.9 frankov. To jasno in glasno govori. Turčija je leta 1911. izdala za vojsko 257 milijonov frankov, vsi zavezniški skupaj pa samo 98.480.000 frankov, torej dvainpolkrat manj — in vendar so ostali zmagovalci! Medtem ko je Turčija za šolstvo izdajala le desetino tega, kar je žrtvovala za vojsko, so zavezniški v vojne svrhe izdajali le dvainpolkrat več kakor za ljudsko prosveto. Na Bolgarskem je od leta 1906. do 1911. šolski proračun narastel za več nego dvakrat toliko, vojni pa samo za polovico. V Srbiji sta šolski in vojni proračun narasla v istem sorazmerju. Turčija je šolski proračun le za nekaj malega zvišala, turški vojni proračun pa se je v zadnjih 10 letih podvojil. Črnagora, ki troši za vojsko na leto 200.000 frankov, daje za šolstvo 98.000 frankov.

Raznoterosti.

* **Aviatika v službi gospodarstva.** Nižegorska gubernijska uprava je določila 500 tisoč rubljev za raziskavo cele gubernije glede plodnosti in njene odvisnosti od orografije v posameznih krajih. Strokovenjak, ki je delo prevzel, si je za pomočnika vzel aviatika Rossinkega. Namesto, da bi gaziral blato in prah po deželi, bosta sedela lepo v aeroplanu in si iz višine ogledala pokrajino. Poleti bodo za sedaj služili le za rekognosciranje; najvažnejši kraji se bodo fotografirali. Na podlagi fotografije dognati dolžino črte ni težko; doslej se je tega načina že dolgo posluževala arhitektura, sedaj bo prvič služil tudi topografiji.

* **Pisalni stroj v službi brzojava.** Parižan S. Pollak v Novem Jorku je sestavil pisalni stroj za brzojave, na katerem se lahko brzojavi 40.000 besed na uro, in sicer stroj na sprejemni postaji celo brzojavko lepo čitljivo napiše v tiskanih črkah kakor navadni pisalni stroj. V primeri z Morsejevimi znamenji je to velik napredek. Na oddajni postaji se pri brzojavljanju pritiska na tipke ravno tako kakor pri pisanju na navadni pisalni stroj.

* **Tadeusz Sulima Popiel umrl.** V Krakovu je preminul sloveči poljski slikar Tadeusz Sulima Popiel v 51. letu svojega življenja. Bil je epigon velike Matejkove dobe. Rajni je bil učenec Jana Matejke, njegova prva dela so bila stvarjena pod vplivom Makartovim. Najiminitnejši njegov umotvor iz te dobe je »Konec Jeruzalema«. Mnogoštevilne so tudi njegove verske slike. Z Rozwadowskim je slikal »Bitko pri Grunewaldu«, ki je bila razstavljena pri Grunwaldskih slavnostih v Krakovu.

Agitirajte, pridobivajte novih naročnikov za naše liste, ki so:

Učiteljski Tovariš - - - - -
- - - Popotnik, Zvonček.

Iznova pozivamo vsa okrajna učiteljska društva, naj store svojo dolžnost v polnem obsegu! Vsi na delo!

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani. registrirana zadruga s omejenim jamstvom.

Promet do konca februarja K 24.506'62.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2. — 1/3. popoldne in vsako soboto od 6. — 7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 30 h v pošt. znak. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarišu.

Knjigoveznica Iv. Bonač

Ljubljana, Šelenburgova ul.

priporoča vsakovrstna knjigoveška dela, galanterijo, passepartuje itd. Posebno močna vez za knjižnice in čitalnice.

Cene zmerne, delo solidno.

Pravkar izšlo in se dobi pri skladatelju v Središču (Štaj.):

Štiri cerkvene pesmi za šolarske sv. maše.

Dvoglasno s spremljevanjem orgel. Uglasbil Ant. Kosi, nadučitelj.

A. Foerster, p. H. Sattner in E. Adamič, ki so te pesmi v rokopisu pregledali, so se izrazili zlasti o narodnem tonu v katerem so pesmi zložene prav pohvalno.

Cena 1 K, s poštnino 5 v več.

Jernej Bahovec

naslednik: IVAN GAJŠEK

- trgovina s papirjem -

Sv. Petra cesta št. 2.

priporoča slavnemu učiteljstvu in drugemu občinstvu svojo bogato zalogo

šolskih potrebščin, papirja, zvezkov, šolskih knjig, pisalnega in risalnega orodja, umetnin, trgovskih knjig, razglednic itd.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana Prešernova ulica št. 3 Ljubljana

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 330 tisoč kron rezervnega zaklada. Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4¹/₂ 0/0

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade. — Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5 1/4 % obrestim in najmanj 3/4 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Tovarna šolskih zvezkov M. Grubbauerja sinovi

Linc ob Donavi

priporoča slav. učiteljstvu svoje izvrstne izdelke, posebno zvezke in risanke za ljudske šole. — Zvezki se dobivajo v vseh trgovinah papirnate stroke v mestu in na deželi.

Solidno delo!

Postrežba točna!

Dober papir!

Zastopstvo za Kranjsko: Jos. Hočevar, Ljubljana, Dunajska cesta št. 63.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsově

učiteljeve soproge, v Novém Hradku p. Met. (dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov cefira kanafasa, flanele, platna, modrotiska itd. Zavoj 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobarvno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorci blaga zastonj in franko.

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.

Pri večjih naročilih 10% popusta.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec

v Gorici

Tržaška ulica št. 16

v lastni hiši

in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetijske šole.

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov

za vsak stan.

Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.

